

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1933 kl. 11 f. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
angående anslag till ny ladugård m. m. vid statens
uppfodringsanstalt för sinnesslöa gossar.*

I den till riksdagen den 3 januari 1933 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1933/1934 har Kungl. Maj:t under »Utgifter för kapitalökning. IV. Fonden för förlag till statsverket. Anslag till allmänna arbeten, att utgå av lånemedel med kort amorterings-tid» — under åberopande av propositionen bilagt, såsom bil. 1 betecknat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag — föreslagit riksdagen att, i avbidan på blivande proposition i ämnet, till jordbruksbyggnader vid statens uppfodringsanstalt för sinnesslöa gossar för budgetåret 1933/1934 beräkna ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 3 februari 1933 dagtecknad proposition, nr 80, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att för uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad förslag av ny ladugård m. m. vid statens uppfodringsanstalt för sinnesslöa gossar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till sist omnämnda statsrådsprotokoll.

Statens uppfodringsanstalt för sinnesslöa gossar, vilken anstalt trädde i verksamhet under år 1923, har alltsedan sin tillkomst varit förlagd till det forna övningsfältet Salbohed i Västmanlands län.

Med skrivelse den 25 oktober 1932 har *statens organisationsnämnd* överlämnat betänkande med plan för statens byggnadsverksamhet under närmast kommande tioårsperiod (statens offentliga utredningar 1932: 25). I denna plan har organisationsnämnden upptagit vissa byggnadsarbeten vid berörda anstalt, nämligen dels ny ekonomibyggnad, dels ock nya jordbruksbyggnader.

Organisationsnämnden har framhållit, att den nuvarande ekonomibyggnaden befunne sig i dåligt skick och vore svår att underhålla. Dessutom innebure det långa avståndet från denna byggnad till bostadsbaracken stora olägenheter, främst i fråga om utspisningen. Nämnden har därför funnit det vara av nöden, att ny ekonomibyggnad uppfördes i närheten av baracken.

Rörande de nuvarande till jordbruket hörande byggnaderna har nämnden

i betänkandet anført, att de befunde sig i mycket dåligt skick, att de vore otillräckliga för egendomens behov samt att de dessutom låge så spridda, att jordbruksarbetet därigenom måste både hindras och fördyras och elevernas användning i arbetet försvåras. Nämnden hade därför funnit oundgängligt, att nämnda byggnader ersattes med nya.

Organisationsnämnden har kommit till den uppfattningen, att kostnaderna borde uppskattas till 103,000 kronor för ekonomibygnaden och 40,000 kronor för nya jordbruksbyggnader (ny ladugård).

Med hänsyn till den nuvarande ladugårdens synnerligen bristfälliga skick har nämnden ansett, att ny ladugård först borde uppföras samt att detta borde ske under budgetåret 1934/1935. Den föreslagna nya ekonomibygnaden borde enligt nämndens mening komma till utförande under budgetåret 1939/1940.

Byggnadsstyrelsen har — efter verkställd utredning — tillstyrkt framläggande av proposition till riksdagen om anvisande av ett anslag av 48,000 kronor för uppförande av en ladugårdsbyggnad vid anstalten i huvudsaklig överensstämmelse med framlagt förslag. Byggnadsstyrelsen har vidare överlämnat förslag till den av organisationsnämnden ifrågasatta ekonomibygnaden, åskädliggjort å sex skrivelsen bifogade ritningar, jämte kostnadsberäkning, slutande å 103,000 kronor, därvid styrelsen meddelat, att styrelsen icke hade något att erinra vare sig mot ritningarna eller kostnadsberäkningen.

Departementschefen har anført bland annat:

»Innan jag ingår på nu föreliggande byggnadsförslag, ber jag få erinra, att sedan någon tid föreligger fråga om ändrad användning av Salbohedsanstalten, i det att å ena sidan förslag blivit väckt om överflyttning till skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall av vissa elever vid sinnesslöanstalten och å andra sidan fråga uppkommit om förändring av den nuvarande Salbohedsanstalten till en med statens sinnesslöanstalt i Sala, Salberga sjukhus, förenad jordbrukskoloni. Ståndpunkt har ännu icke kunnat tagas till berörda spörsmål.

Då frågan om *ny ekonomibygnad* å Salbohed nära sammanhänger med spörsmålet om sättet för Salbohedsanstaltens framtida utnyttjande, lärer med prövning av nämnda byggnadsfråga böra anstå, intill dess klarhet vunnits rörande användningen av egendomen vid Salbohed. Med hänsyn därtill synas medel för uppförande av denna byggnad tillsvidare icke böra anvisas.

Frågan om *ny ladugårdsbyggnad* vid anstalten har tidigare ställts i ett visst sammanhang med spörsmålet om Salbohedsanstaltens blivande användning. Emellertid synes det mig vara berättigat utgå från att, huru än egendomen vid Salbohed framdeles kommer att disponeras, det därstädes bedrivna jordbruksarbetet skall fortgå samt att därför en modern och mot egendomens storlek svarande ladugård under alla förhållanden kommer att erfordras därstädes.

Av den utredning, som av organisationsnämnden förebragts i ämnet, torde framgå, att de nuvarande jordbruksbyggnaderna vid Salbohed äro av sådan beskaffenhet, att deras ersättande är i hög grad av behovet påkallat. Denna

uppfattning bestyrkes av de uppgifter, som under hand inhämtats från anstalten. I likhet med organisationsnämnden är jag därför av den åsikten, att en ny ladugårdsbyggnad, avsedd att ersätta de nu befintliga jordbruksbyggnaderna, bör uppföras, och anser jag för min del, att detta bör ske redan under nästkommande budgetår.

Vidkommande byggnadens planläggning och beskaffenhet i övrigt ävensom kostnaderna för densamma ansluter jag mig till alla delar till vad byggnadsstyrelsen i ämnet föreslagit. Innan byggnadsarbetet igångsättes, torde det, i enlighet med vad byggnadsstyrelsen hemställt, böra verkställas undersökning, huruvida icke inom den angivna kostnadsramen kan göras sådan jämkning i det föreliggande förslaget, att svinhuset kan uppföras såsom en fristående byggnad.

Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, huruvida med hänsyn till rådande arbetslöshet, närmare bestämmelser rörande arbetets utförande böra föreskrivas.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag om utförande under budgetåret 1933/1934 av nu ifrågakommande byggnadsföretag, om vars behövlighet utskottet funnit sig övertygat.

Utskottet.

Den för ändamålet beräknade kostnaden, 48,000 kronor, har utskottet funnit väl hög. Då utskottet emellertid icke haft möjlighet att verkställa närmare utredning rörande en eventuell nedsättning i detta belopp, har utskottet ansett sig böra ställa hela det äskade beloppet till Kungl. Maj:ts förfogande. Utskottet utgår emellertid härvid från att det skall visa sig möjligt att — genom iakttagande av praktiska förenklingar och största sparsamhet — icke oväsentligt nedbringa den slutliga kostnaden för här ifrågakommande byggnadsarbete.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 februari 1933 förordat förslag av ny ladugård m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor.

Stockholm den 6 juni 1933.

På särskilda utskottets vägnar:

FELIX HAMRIN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson*, *Johansson* i Fredrikslund, *von Stockenström*, *Björnsson*, *Sederholm*, *Sam Larsson*, *Lindström*, *Pauli*, *Nilsson* i Gränebo, *Forslund*, *Gustafson* i Domö och *Nylander* samt

från andra kammaren: herrar *Hamrin*, *Jansson* i Falun, *Lindman*, *Lindqvist*, *Olsson* i Kullenbergstorp, *Fast*, *Nilsson* i Landeryd, *Olsson* i Gävle, *Pehrsson* i Bramstorp, *Andersson* i Tungelsta, *Lindmark* och *Andersson* i Malmö.